

TA' NU STILLING!

Eller om at lære at gå med slips

Stort projekt på Odense Centralbibliotek om unges deltagelse i demokratiet præsenterer resultaterne på konference i marts.

I den sidste tid har der været en løbende debat om danske unges deltagelse i det demokratiske liv. En EU-rapport fra 2013 konstaterer f.eks., at danske unge mellem 15-30 år sammenlignet med unge fra andre europæiske lande ikke er videre interesseret i politik. Rapporten har givet anledning til en række initiativer, hvis formål har været at øge indtægten i politiske processer, at styrke de unges politiske selvtilid, at intensivere det demokratiske liv og modvirke radikaliseringen blandt unge danskere. Odense Centralbibliotek har stået i spidsen for projektet *Ta' nu stilling - Meningsdannelse på bibliotekerne*. Sammen med relevante samarbejdspartnere skulle det demokratiske liv blandt de udsatte unge styrkes. Fokus var på usædvanlige læreprocesser så som debatteater og debatarrangementer, unge-til-unge-tiltag, etablering af et ungeråd og praksislæring.

Matthias

Matthias har deltaget som frivillig i projektet. Han er 18 år, har fået diagnosen Asperger syndrom og har været ud for lidt af hvert: Konflikter med moderen, offer for hån og spot i skolen, anbringelse i en plejefamilie, bortvisning fra efterskolen og ophold på et bosted. Pga. en voldelig episode har han fået en behandlingsdom, som har tvunget ham at ændre kurs: "Nu har jeg det sådan at hænge fast i det nye liv, og jeg har det også sådan: 'Fortid er fortid, fremtid er nutid - hva!'".

Matthias mål i projektet: at skulle tage stilling til det liv, han fremover ønsker at føre. Han nåede til den indsig, at han skulle leve med sin sygdom og ændre sin voldelige adfærd. Dvs. meningsforskelle skulle ikke løses med vold, men gennem dialog.

Matthias kom via Elsemtinde produktionsskole i kontakt med *Ta' nu stilling* og har deltaget aktivt i projektet. Først som publikum, dernæst som debatter og endelig som deltager i projektets dramadel og som medlem af projektets underråd.

Demokrati som livsform og styreform

Idéen og konceptet for *Ta' nu stilling* blev udviklet i samarbejde med Dansk Ungdoms Fællesråd og består af to søjler. Den første søjle udgør demokratibegrebet. Som det udtrykkes af Matthias, drejer projektet sig på den ene side om demokratiet som livsform, hvor det demokratiske engagement og adfærd er i centrum: At praktisere demokrati betyder at stå frem og argumentere for sine synspunkter, at være lydhør over for andres værdier, at indgå kompromisser og at engagere sig. Det betyder også, at den demokratiske adfærd ikke er forbeholdt det politiske liv. Man kan og bør praktisere demokrati i familien og skolen, i foreninger og på arbejdspladsen.

Demokratiet som styreform handler på den anden side om politiske beslutningsprocesser, det parlamentariske system, og om, hvordan man skaber sig en karriere i et politisk system. Her formidles grundlæggende viden om demokratiske beslutningers form og indhold. Formålet med *Ta' nu stilling* består netop i at ruste udsatte unge til dialog, debat og engagement samt at styrke deres vidensgrundlag.

Biblioteket og de unge udsatte

Projektets anden søjle er at arbejde med en målgruppe, som folkebiblioteker nok har interesseret sig for som lånergruppe, men

“ Matthias: Hvad har jeg lært? Jeg er nu bedre til at stå frem foran en stor forsamling og præsentere både mig selv, og hvad jeg står for, og – tilføjer han med et glimt i øjet: Ja, jeg er også blevet god til at gå med slips; jeg har brugt slips i alle debatmøderne, og det er noget, som jeg ellers ikke har gjort tidligere i mit liv hehe... Jeg vil jo gerne være ingeniør og håber at finde vejen via HTX til ønskeuddannelsen.

på grund af bibliotekernes ikke-styrende formidlingskoncept har haft svært ved at udvikle velegnede betjeningskoncepter til. De udsatte unge defineres som en målgruppe, der er bogligt svag, har manglende selvtilid og udviser lettere afvigende adfærd. Dette kan skyldes forskellige faktorer så som omsorgssvigt, fysisk eller psykisk sygdom, dårlige skoleerfaringer eller at være droppet af systemerne.

Det metodiske design for *Ta' nu stilling* lader sig bedst forstå ud fra, at biblioteker er oplagte arenaer for oplysning og demokrati; men de bør i højere grad tage stilling til, hvordan svage brugergrupper bedst kan understøttes. I projektet har man gennem:

- samarbejde med relevante partnere koblet biblioteksformidling til performance og interaktiv læring
- samproduktion gjort de unge til demokratiske medudviklere
- offentliggørelse af projektets resultater inviteret til debat om målgruppens biblioteksvaner og til videreudviklingen af konceptet.

Et foreløbigt resumé kunne være: Ønsker biblioteker at sætte unge, som har haft et socialt liv og en skolegang, der har adskilt

sig fra gennemsnittet, i stand til aktivt at deltage i det demokratiske liv, så skal de bidrage til, at unges sociale, kulturelle og symboliske kapital udvikles. Dette kræver usædvanlige læreprocesser. Eller sagt med Matthias' ord: I skal lære os også at gå med slips.

Invitation

Projektets resultater bliver præsenteret på en konference d. 18. marts 2016. Her lægges der op til en diskussion om biblioteks-koncepter for udsatte unge, om partnerskaber og samproduktion samt biblioteker som demokratiske arenaer. Tilmeld dig konferencen: *Udsatte unge, politik, demokrati og kulturinstitutionernes rolle* på centralbibliotek.dk

FRANK NØRREGAARD

Bibliotekschef - Glostrup Bibliotek

HANS ELBESHAUSEN

Lektor - Det Informationsvidenskabelige Akademi

VITA LARSEN, Afdelingsleder og

KAMBIZ KALANTAR HORMOOZI.

Udviklingskonsulent og projektleder

- begge Odense Centralbibliotek

Foto: Hamid Aminrezai

Odense Centralbibliotek

Fakta om ungeprojektet

"Ta' nu stilling! - Meningsdannelse på bibliotekerne" er et samarbejdsprojekt, der tager afsæt i udsatte unges behov for en større forståelse af politik og demokrati. Start gik februar 2015. Slutkonferencen afholdes marts 2016. Deltagere: Odense Centralbibliotek, Elsesminde Produktionshøjskole Odense, VUC FYN-Odense, Odense Dramaskole, Glostrup Bibliotek samt Thisted Bibliotek har udviklet projektet - sammen med Matthias og de andre unge. Projektet har modtaget støtte fra Kulturstyrelsens Udviklingspulje.